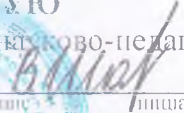

Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка

ЗАТВЕРДЖУЮ
проректор з науково-педагогічної роботи

В.Л. Шаран
Ініціали та прізвище
17 вересня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

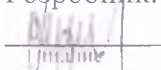
Новітнє прочитання російської класики
в контексті світової літератури

Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 035 Філологія (Література зарубіжних країн)
Освітньо-наукова програма Філологія (Література зарубіжних країн)
Статус дисципліни вибіркова
Факультет філологічний
Кафедра світової літератури та славістики
Мова навчання українська
Дані про вивчення дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни: год / кредити ЄКТС	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестров ого контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Очна	2	3	90/3	30	14	–	–	16	60	–	+	–
Заочна	2	3	90/3	8	4	–	–	4	82	–	+	–

Робоча програма складена на основі освітньо-наукової програми та навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (240 кредитів ЄКТС)

Розробник:

Л.-Р.С. Кравченко, доктор філологічних наук, професор
Ініціали та прізвище викладача, науковий ступінь та вчене звання

Погоджено керівником групи забезпечення спеціальності:

Кравченко Л.-Р. С., доктор філологічних наук, професор

Схвалено на засіданні кафедри світової літератури та славістики

Протокол № 5 від 28 травня 2019 р.

Завідувач кафедри Кравченко Л.-Р.С.
Ініціали та прізвище

Схвалено на засіданні науково-методичної ради філологічного факультету.

Протокол № 6 від 27 вересня 2019 р.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради університету.

Протокол № 7 від 14 вересня 2019 р.

1. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни: розвинути гуманітарну культуру аспірантів на основі аналізу та сприйняття кращих взірців російської літератури в естетичному аспекті; поглиблювати їхню культурологічну підготовку на основі знайомства з різними типами ментальності та історичної свідомості, характерними для різних епох розвитку російської літератури; ознайомити аспірантів з різними типами інтерпретації текстів (соціологічним, структуралістичним, герменевтичним, текстологічним).

Вивчення навчальної дисципліни «Новітнє прочитання російської класики в контексті світової літератури» передбачає формування у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти компетентностей:

- здатність до пошуку, систематизації та критичного аналізу інформації з різних джерел;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;
- здатність раціонально організовувати власну діяльність та ефективно використовувати час;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- вміння формулювати оцінки та версії історичних подій відповідно до загальнолюдських цінностей певного часу та певної групи людей;
- здатність до організації продуктивної самоосвіти та презентації власних професійних здобутків;
- здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів;
- здатність планувати й організовувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі філології, зокрема в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів;
- здатність здійснювати наукові дослідження та презентувати його результати;
- здатність до аналізу та критичної оцінки наукової літератури та джерел з історії зарубіжної літератури; інтерпретація та використання отриманої інформації;
- здатність використовувати відповідну термінологію та форми вираження дисципліни в усній та письмових формах;
- володіти базовими знаннями з історії зарубіжної літератури різних історичних періодів;
- здатність пізнавати й інтерпретувати літературний твір через його системний, комплексний та всебічний аналіз;
- вміння визначати і застосовувати теоретичні поняття, положення, концепції для аналізу й пояснень літературних явищ новітньої епохи, використовувати комплекс наукових дефініцій для вирішення науково-практичних завдань.

Програмні результати:

- ґрунтовні знання з проблем новітнього прочитання російської класики в контексті світової літератури;
- володіння знаннями про методи, прийоми і форми компаративістики;
- знання про специфіку контактних зв'язків та типологічних подібностей;
- знання про переклади, впливи, наслідування, рецепцію як предмет компаративістики;
- вміння зіставляти творчість окремих письменників, літературних напрямів, епох;
- здатність простежувати взаємодію однієї національної літератури з іншими;
- володіння теоретико-методологічними знаннями щодо огляду загальної структури національної літератури стосовно світового літературного процесу;
- вміння розкривати найбільш важливі загальні закономірності розвитку російської літератури;
- здатність виявляти національну специфіку культури різних країн, наголошуючи на індивідуальній своєрідності художньої майстерності знакових літературних постатей.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Новітнє прочитання російської класики в контексті світової літератури» викладається у 3-му семестрі з опорою на такі курси, як: «Літературознавство. Сучасні теорії літературної інтерпретації», «Антропологія літератури», «Текстологія літератури», «Місце та роль дискурсу пам'яті в сучасній літературі», «Античні образи та мотиви у зарубіжній літературі», «Основні концепти у творчості Нобелівських лауреатів в галузі літератури».

Це поглиблює знання і уміння аспірантів з історії зарубіжної літератури, розширює їхній світогляд, сприяє формуванню професійної культури, стилю мислення та дослідницьких навичок.

2. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Під час вивчення навчальної дисципліни аспірант зможе здобути:

- ґрунтовні знання з проблем новітнього прочитання російської класики в контексті світової літератури;
- знання про методи, прийоми і форми компаративістики;
- знання про специфіку контактних зв'язків та типологічних подібностей;
- знання про переклади, впливи, наслідування, рецепцію як предмет компаративістики;
- вміння зіставляти творчість окремих письменників, літературних напрямів, епох;
- здатність простежувати взаємодію російської літератури з іншими;
- володіння теоретико-методологічними знаннями щодо огляду загальної структури російської літератури стосовно світового літературного процесу;
- вміння розкривати найбільш важливі загальні закономірності розвитку російської літератури;
- здатність виявляти національну специфіку культури різних країн, наголошуючи на індивідуальній своєрідності художньої майстерності знакових літературних постатей;
- використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній науково-інноваційній діяльності;
- організація викладання філологічних дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасної вищої освіти, вимог до його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення;
- використання різноманітних форм організації навчальної діяльності здобувачів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здійснюється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

A (90 – 100) (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок): отримує здобувач, який має ґрунтовні знання з проблем новітнього прочитання російської класики в контексті світової літератури; володіє методами, прийомами і формами компаративістики; розуміє специфіку контактних зв'язків та типологічних подібностей; розуміє специфіку перекладів, впливів, наслідувань, рецепції як предмету компаративістики; вміє зіставляти творчість окремих письменників, літературних напрямів, епох; здатний простежувати взаємодію російської літератури з іншими; володіє теоретико-методологічними знаннями щодо огляду загальної структури російської літератури стосовно світового літературного процесу; вміє розкривати найбільш важливі загальні закономірності розвитку російської літератури, виявляти національну специфіку культури різних

країн, наголошуючи на індивідуальній своєрідності художньої майстерності знакових літературних постатей; використовує інформаційно-комунікаційні технології у професійній науково-інноваційній діяльності; здатний організовувати викладання філологічних дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасної вищої освіти, вимог до його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення; використовує різноманітні форми організації навчальної діяльності здобувачів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.

В (82 – 89) (*вище середнього рівня з кількома помилками*): отримує здобувач, який має ґрунтовні знання з проблем новітнього прочитання російської класики в контексті світової літератури; володіє методами, прийомами і формами компаративістики; розуміє специфіку контактних зв'язків та типологічних подібностей; не зовсім розуміє специфіку перекладів, впливів, наслідувань, рецепції як предмету компаративістики; вміє зіставляти творчість окремих письменників, літературних напрямів, епох; здатний простежувати взаємодію російської літератури з іншими; володіє теоретико-методологічними знаннями щодо огляду загальної структури російської літератури стосовно світового літературного процесу; вміє розкривати найбільш важливі загальні закономірності розвитку російської літератури, виявляти національну специфіку культури різних країн, наголошуючи на індивідуальній своєрідності художньої майстерності знакових літературних постатей; використовує інформаційно-комунікаційні технології у професійній науково-інноваційній діяльності; не завжди здатний організовувати викладання філологічних дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасної вищої освіти, вимог до його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення; використовує різноманітні форми організації навчальної діяльності здобувачів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.

С (75 – 81) (*в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок*): отримує здобувач, який має ґрунтовні знання з проблем новітнього прочитання російської класики в контексті світової літератури; володіє методами, прийомами і формами компаративістики; розуміє специфіку контактних зв'язків та типологічних подібностей; не зовсім розуміє специфіку перекладів, впливів, наслідувань, рецепції як предмету компаративістики; вміє зіставляти творчість окремих письменників, літературних напрямів, епох; здатний простежувати взаємодію російської літератури з іншими; володіє теоретико-методологічними знаннями щодо огляду загальної структури російської літератури стосовно світового літературного процесу; не завжди вміє розкривати найбільш важливі загальні закономірності розвитку російської літератури, виявляти національну специфіку культури різних країн, наголошуючи на індивідуальній своєрідності художньої майстерності знакових літературних постатей; використовує інформаційно-комунікаційні технології у професійній науково-інноваційній діяльності; не завжди здатний організовувати викладання філологічних дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасної вищої

освіти, вимог до його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення; використовує різноманітні форми організації навчальної діяльності здобувачів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.

D (67 – 74) (*непогано, але зі значною кількістю недоліків*): отримує здобувач, який розуміє проблеми новітнього прочитання російської класики в контексті світової літератури; володіє методами, прийомами і формами компаративістики; розуміє специфіку контактних зв'язків та типологічних подібностей; не зовсім розуміє специфіку перекладів, впливів, наслідувань, рецепції як предмету компаративістики; вміє зіставляти творчість окремих письменників, літературних напрямів, епох; здатний простежувати взаємодію російської літератури з іншими; володіє теоретико-методологічними знаннями щодо огляду загальної структури російської літератури стосовно світового літературного процесу; не завжди вміє розкривати найбільш важливі загальні закономірності розвитку російської літератури, виявляти національну специфіку культури різних країн, наголошуючи на індивідуальній своєрідності художньої майстерності знакових літературних постатей; використовує інформаційно-комунікаційні технології у професійній науково-інноваційній діяльності; не завжди здатний організовувати викладання філологічних дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасної вищої освіти, вимог до його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення; використовує однотипні форми організації навчальної діяльності здобувачів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.

E (60 – 66) (*виконання задовольняє мінімальним критеріям*): отримує здобувач, який в цілому розуміє проблеми новітнього прочитання російської класики в контексті світової літератури; володіє методами, прийомами і формами компаративістики; розуміє специфіку контактних зв'язків та типологічних подібностей; не зовсім розуміє специфіку перекладів, впливів, наслідувань, рецепції як предмету компаративістики; вміє зіставляти творчість окремих письменників, літературних напрямів, епох; плутається в питаннях взаємодії російської літератури з іншими літературами; володіє теоретико-методологічними знаннями щодо огляду загальної структури російської літератури стосовно світового літературного процесу; не завжди вміє розкривати найбільш важливі загальні закономірності розвитку російської літератури, виявляти національну специфіку культури різних країн, наголошуючи на індивідуальній своєрідності художньої майстерності знакових літературних постатей; використовує інформаційно-комунікаційні технології у професійній науково-інноваційній діяльності; не завжди здатний організовувати викладання філологічних дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасної вищої освіти, вимог до його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення; використовує однотипні форми організації навчальної діяльності здобувачів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.

FX (35 – 59) (з можливістю повторного складання): отримує здобувач, який не зовсім розуміє проблеми новітнього прочитання російської класики в контексті світової літератури; плутає методи, прийоми і форми компаративістики; не завжди розуміє специфіку контактних зв'язків та типологічних подібностей, специфіку перекладів, впливів, наслідувань, рецепції як предмету компаративістики; не вміє зіставляти творчість окремих письменників, літературних напрямів, епох; плутається в питаннях взаємодії російської літератури з іншими літературами; плутається в теоретико-методологічних питаннях щодо огляду загальної структури російської літератури стосовно світового літературного процесу; не завжди вміє розкривати найбільш важливі загальні закономірності розвитку російської літератури, виявляти національну специфіку культури різних країн, наголошуючи на індивідуальній своєрідності художньої майстерності знакових літературних постатей; використовує інформаційно-комунікаційні технології у професійній науково-інноваційній діяльності; не завжди здатний організовувати викладання філологічних дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасної вищої освіти, вимог до його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення; використовує однотипні форми організації навчальної діяльності здобувачів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.

F (1 – 34): отримує здобувач, який не розуміє проблеми новітнього прочитання російської класики в контексті світової літератури; плутає методи, прийоми і форми компаративістики; не завжди розуміє специфіку контактних зв'язків та типологічних подібностей, специфіку перекладів, впливів, наслідувань, рецепції як предмету компаративістики; не вміє зіставляти творчість окремих письменників, літературних напрямів, епох; плутається в питаннях взаємодії російської літератури з іншими літературами; плутається в теоретико-методологічних питаннях щодо огляду загальної структури російської літератури стосовно світового літературного процесу; не завжди вміє розкривати найбільш важливі загальні закономірності розвитку російської літератури, виявляти національну специфіку культури різних країн, наголошуючи на індивідуальній своєрідності художньої майстерності знакових літературних постатей; не використовує інформаційно-комунікаційні технології у професійній науково-інноваційній діяльності; не здатний організовувати викладання філологічних дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасної вищої освіти, вимог до його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення; використовує однотипні форми організації навчальної діяльності здобувачів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з дисципліни є: виступи на семінарських заняттях, співбесіда за прочитаними творами, написання контрольної роботи, залік.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Симбіоз літератур в сучасному світі. Місце російської літератури серед інших літератур. Російська класика: новітнє прочитання.

Зв'язок російської літератури з християнською культурою.

Історико-літературний та міфопоетичний підходи до розуміння літературного твору.

Принципи розуміння російської літератури: залежність розуміння від позиції дослідника стосовно предмета вивчення; необхідність враховувати виокремлений М. Бахтіним «далекий» контекст розуміння та вивчати твори у «великому часі»; усвідомлення нерівномірності авторської присутності в тексті; врахування типу культури, типу ментальності, які впливають на створення та функціонування того чи іншого твору.

Розділ 2. Типи художньої цілісності в циклі М. Гоголя «Миргород».

Пасхальний та різдвяний архетипи в християнській культурі та російській літературі.

Залежність розуміння російської літератури від позиції дослідника стосовно предмета вивчення.

Акцент на національному менталітеті. Національне маркування стилю письменника. Вияв народно-фольклорної основи у творчості митця.

Творчість М. Гоголя крізь призму кантівських мотивів. Звернення до Біблії й до «Божественної комедії» Данте. Спільні риси рецепції світової літератури.

Розділ 3. Поетика пушкінської прози: новітнє розуміння.

Усвідомлення нерівномірності авторської присутності в тексті.

Врахування типу культури, типу ментальності, які справляють глибинний вплив на творення та функціонування твору.

Пушкінські мотиви у творчості М. Булгакова. Взаємодія пушкінських мотивів з іншими мотивами російської та зарубіжної класики.

Розділ 4. Російська народна свідомість і поетика драми О. Островського.

Ціннісні координати та «внутрішній світ» драми «Гроза».

О.М. Островський – народний драматург.

Полемічність драми. Драма О. Островського «Гроза» та роман Флобера «Пані Боварі». Персонажі, що втілюють рок.

Розділ 5. Традиції світової літератури у творчості С. Єсеніна.

Поеми С. Єсеніна: від «Пророка» до «Чорної людини».

Боротьба за душу героя. Трагічне перевтілення героя.

С. Єсенін та Гарсія Лорка.

Розділ 6. Роль деталі в новітньому прочитанні деяких класичних творів російської літератури.

Аналіз фінального епізоду поеми М. Гоголя «Мертві душі».

Деталь в романі Ф. Достоевського «Злочин і кара».

Аналіз віршів Ю. Живаго в романі Б. Пастернака «Доктор Живаго».

Розділ 7. Екранізація російської класичної літератури в зарубіжному кінематографі.

Основи взаємин кіно та літератури. Екранізація літературно-художнього твору як режисерська версія прочитання, як екранно-книжний метапростір, в якому представлено комунікаційні діалогічні структури.

Три основні види екранізації: перекладення (пряма екранізація), нове прочитання (за мотивами) та переказ-ілюстрація (кіно-адаптація).

Перелік семінарських занять

- Симбіоз літератур в сучасному світі.
- Давньоруська література: пунктири літературних взаємозв'язків.
- Література 18 ст.: контакти з літературою Заходу.
- Література 19 ст.: початок європейського діалогу.
- Європейське визнання російської літератури.
- О. Пушкін та світова література.
- О. Пушкін і В. Гюго про історію драми: доля традицій Шекспіра та Мольєра в російській і французькій драматургії.
- «Маленькі трагедії» О. Пушкіна та «Dramatic scenes» Барі Корноула.

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота аспіранта з дисципліни містить: прочитання літературних творів; опрацювання літературознавчих та науково-критичних праць; виконання завдань згідно з переліком компетенцій, що формуються у межах кожної теми навчальної програми; підготовку до підсумкової контрольної роботи; підготовку до семестрового екзамену.

• Оформіть письмово відповідь на запитання: Які епізоди «Преступления и наказания» Ф.М. Достоевського написані в мелодраматичному ключі? Яке їх значення в розгортанні кримінальної інтриги роману?

Підготуйте презентацію з даного питання.

• Розповідь у «Війні і мирі» Л.М. Толстого будується з позиції авторського всебачення. Однак цілу низку епізодів «побачено» очима персонажа і має відбиток його суб'єктивності. Наведіть приклади таких епізодів. Оформіть відповідь письмово. Підготуйте презентацію з даного питання.

• Як Ви розумієте висловлювання В.І. Немировича-Данченка про «Вишнёвый сад»: «Чехов відточував свій реалізм до символу»? Які елементи художньої побудови п'єси набувають в ній символічного значення? Оформіть відповідь письмово. Підготуйте презентацію з даного питання.

• Пригадайте епізод з роману «Война и мир» Л.М. Толстого, коли перед князем Андрієм, як кадри з фільму, пробігає все його життя. Подібного епізоду немає в «Анне Карениной». Якби він був, що пригадав би Левін «за одну хвилину»? Оформіть відповідь письмово. Підготуйте презентацію з даного питання.

• У чому новизна трактування в оповіданнях А.П. Чехова тем кохання та щастя? Оформіть відповідь письмово. Підготуйте презентацію з даного питання.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Засвоєння студентами теоретичного матеріалу з дисципліни перевіряється шляхом усного опитування; перевірки усних та письмових домашніх завдань; перевірки підсумкової контрольної роботи.

Розподіл 100 балів між видами робіт:

Поточна успішність			
Відповіді на семінарських заняттях	Співбесіда за прочитаними творами	Підсумкова контрольна робота	Залік
35	30	35	100

Поточна успішність (max = 100) складається з балів, отриманих на семінарських заняттях (35 балів), співбесіди з лектором (30 балів) та виконаної підсумкової контрольної роботи (35 балів).

Загальний бал (35 балів) відповідей на семінарських заняттях обчислюється за формулою: $x = \frac{A}{n} \cdot \frac{K}{5}$, де A – сума усіх поточних оцінок за чотирибальною шкалою, включаючи оцінки "2", n – кількість цих оцінок (не менше чотирьох), $\frac{A}{n}$ – середня оцінка поточного контролю.

Підсумкова контрольна робота (35 балів) передбачає виконання описових та тестових завдань з навчальної дисципліни. Сумарна кількість балів, виділених на оцінку підсумкової контрольної роботи, виводиться шляхом оцінки якості виконаних завдань, що включає повноту розкриття питання, його практичну спрямованість та можливість застосовувати у різних дослідницьких ситуаціях.

Отже, сумарна кількість балів з дисципліни загалом становить 100 балів. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Залік за талоном № 2 і перед комісією проводиться в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Не передбачено

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Рекомендована література

а) основна

1. Асоян А. «Почтите высочайшего поэта...»: Судьба Божественной комедии Данте в России / Арам Асоян. – М. : Книга, 1990. – 214 с.
2. Бердяев Н. Смысл творчества / Н. А. Бердяев // Философия свободы; Смысл творчества. – М. : Правда, 1989. – С. 254–534.
3. Беседіна Ю. Своєрідність універсальної картини світу «Повісті врем'яних літ» / Ю. Беседіна // Сучасний погляд на літературу: зб. наук. праць. – К. : ІВЦ Держкомстату України, 2001. – Вип. 5. – С. 22–28.
4. Гончаров С. А. Творчество Гоголя в религиозно-мистическом контексте / С.А. Гончаров. – СПб. : Изд-во РГПУ им. А.И. Герцена, 1997. – 340 с.
5. Дмитриев С.Н. От Грибоедова и Пушкина до Есенина и до 21 века / С.Н. Дмитриев. – М. : Вече, 2014. – 504 с.
6. Есаулов И.Е. Русская классика : новое понимание / И.Е. Есаулов. – М. : СПб : АЛТЕЙЯ, 2012. – 448 с.
7. Журавлёва А.И. Кое-что из былого и дум : О русской литературе XIX века / А.И. Журавлёва. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 2013. – 272 с.
8. Золотой век русской поэзии / Сост., предисл. и коммент. В.Л. Коровина. – М. : Эксмо, 2013. – 608 с.
9. Илюшин А.А. Русское стихосложение / А.А. Илюшин. – М. : Высшая школа, 1988. – 168 с.

10. Кулешов В.И. История русской литературы / В.И. Кулешов. – М. : Русский язык, 1989. – 640 с.
11. Кулешов В.И. История русской литературы XIX века. – 3-е изд., испр. и доп. / В.И. Кулешов. – М. : Академический проект, Фонд «Мир», 2004. – 800 с.
12. Либан Н.И. Лекции по истории русской литературы (от Древней Руси до первой трети XIX в.) / Вступ. статья и указатели А.В. Архангельской. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 2005. – 464 с.
13. Луков Вл.А. Русская литература: генезис диалога с европейской культурой / Вл.А. Луков. – М. : Изд-во Московского гуманитарного университета, 2006. – 100 с.
14. Недзвецкий В.А. История русского романа XIX века. Неклассические формы / В.А. Недзвецкий. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 2011. – 152 с.
15. Недзвецкий В.А., Полтавец Е.Ю. Русская литература XIX века. 1840-1860-е годы / Недзвецкий В.А., Полтавец Е.Ю. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 2010. – 376 с.
16. Недзвецкий В.А., Зыкова Г.В. Русская литературная критика XVIII–XIX веков / В.А. Недзвецкий, Г.В. Зыкова. – М. : АспектПресс, 2008. – 304 с.
17. Овсяннико-Куликовский Д.Н. Пушкин. Опыт психологического изучения его творчества / Д.Н. Овсяннико-Куликовский. – М. : Либроком, 2012. – 226 с.
18. Ранчин А.М. Перекличка Камен : Филологические этюды / А.М. Ранчин. – М. : Новое литературное обозрение, 2013. – 656 с.
19. Русская литература в оценках, суждениях, спорах : Хрестоматия литературно-критических текстов / Сост., автор вступ. ст. и примеч. А.Б. Есин. – М. : Флинта : Наука, 1998. – 344 с.
20. Смирнов А.А. Пособие по русской литературе / А.А. Смирнов. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1993. – 192 с.
21. Чередник Л.А. Пушкінські мотиви у творчості М.О. Булгакова. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук / Л.А. Чередник. – Сімферополь, 2007. – 22 с.
22. Шубникова-Гусева Н.И. «Объединяет звуком русской песни...» : Есенин и мировая литература / Н.И. Шубникова-Гусева. – М. : ИМЛИ РАН, 2012. – 528 с.

б) додаткова

23. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник : У двох томах / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. – 864 с.
24. Литературный энциклопедический словарь / Под общей ред. В.М. Кожевникова, П.А. Николаева. – М. : Сов. энц., 1987. – 751 с.